

Geachte P-gv.

Zoetermeer, 20 september 2023,
Van deelnemer: AuditNL West B.V.

Persoonsgegevens

Inleiding

Wij zijn als audit-only kantoor verheugd dat wij mochten deelnemen aan de Panelbijeenkomst op 11 juli 2023. Echter in het “Verslag MKB-toets - Paneelbijeenkomst” (hierna concept verslag) zien wij bijna niets terug wat wij als deelnemer hebben ingebracht tijdens deze meeting. Voorts zijn wij het met sommige stellingen niet eens die in dit concept verslag staan.

Wij stellen het overigens zeer op prijs dat wij mogen reageren op dit concept verslag.

De indeling van onze reactie na bovengenoemde inleiding is als volgt:

1. Belangrijke door ons genoemde standpunten tijdens de Panelbijeenkomst;
2. Genoemde stellingen in het concept verslag waar wij het niet mee eens zijn;
3. Onze (aanvullende) suggesties.

1. Belangrijke door ons genoemde standpunten tijdens de Panelbijeenkomst

Zoals in de inleiding aangegeven zien wij onze standpunten die wij hebben genoemd tijdens de Panelbijeenkomst niet terug in het concept verslag. De belangrijkste standpunten en visie die wij al dan niet in samengevatte vorm kenbaar hebben gemaakt geven wij hier weer:

- a. Voordat er in detail wordt getreden over hoe de aanvullende en eventuele nieuwe regelgeving eruit komt te zien hebben wij aangegeven dat je eerst een stapje terug moet doen voordat je op basis van aannames die niet geheel zijn onderzocht nieuwe regelgeving gaat bijvoegen of bestaande regelgeving gaat aanpassen.
- b. Immers de huidige regelgeving de Wta, Bta, de NVCOS en als voorbeeld de Vio zijn “principle based” en internationaal afgestemd. Voordat je met nieuwe of aanvullende regelgeving komt zul je je moeten afvragen of dit nodig is, en of dit bijdraagt aan een betere audit kwaliteit. Als voorbeeld heb ik genoemd dat in de Wta en de Bta is opgenomen dat een accountantsorganisatie vanaf het begin moet voldoen aan de audit kwaliteit standaarden die voor een accountantsorganisatie gelden. Er is namelijk geen naartoe groeimodel, want bij de vergunningaanvraag moet de accountantsorganisatie al aangeven dat zij voldoen aan alle kwaliteitsnormen die voor een accountantsorganisatie gelden.
- c. Doordat de huidige regelgeving Wta, de Bta, etc., principle based zijn is de reikwijdte ver (principes gaan verder dan wat er letterlijk staan). Gezien dit hebben wij genoemd of er dan wel aanvullende of nieuwe regelgeving nodig is? En als iemand dat vindt waaruit blijkt dat? Als voorbeeld hebben wij Accon AVM, Vestia en Wirecard genoemd en deze hebben allen een Raad van Commissarissen (RvC) en toch kwamen er (naar vermoeden) malversaties voor. Kun je wel dan zonder gedegen onderzoek vaststellen dat een RvC bij een accountantsorganisatie bijdraagt aan de kwaliteit? En dan nog als deze bijdraagt aan de kwaliteit dan hoe je dat juist nog niet verplicht te stellen omdat het principe uit de Wta en Bta juist is dat een

accountantsorganisatie vanaf het begin af aan moet voldoen aan alle kwaliteitsnormen die er gelden. Kortom als een accountantsorganisatie het nodig acht om een RvC in te stellen om deze kwaliteit te waarborgen moet zij dat vooral (vrijwillig) doen. Dat is een principe based response op de huidige wet- en regelgeving. Vandaar dat verplicht stellen van aanvullende regelgeving totaal overbodig is, omdat het principe er al is in de huidige wet- en regelgeving dat een accountantsorganisatie vanaf het begin moet voldoen en er enige vrijheid is hoe de accountantsorganisatie zelf zorgt dat zij voldoet. Dat vinden wij juist het mooie van de huidige wet- en regelgeving dat een accountantsorganisatie verantwoordelijk is om blijvend te voldoen en zelf enige vrijheid heeft hoe zij haar kwaliteitsstelsel inricht zoals het al dan niet implementeren van een RvC.

- d. Ook hebben wij genoemd dat dit geldt voor de 53 maatregelen in het publieke belang en de AQL's. Uiteraard kunnen deze als hulpmiddel worden gebruikt door een accountantsorganisatie om te blijven voldoen aan de kwaliteitseisen die er al zijn in de huidige regelgeving maar ga deze regels niet als een 2^e set regels verplicht stellen want dat leidt alleen maar af van de regelgeving die leidend is met de principes die er al zijn. Daarnaast kan deze "2^e set" regelgeving verwarring opleveren of zelfs tegenstrijdig zijn aan de principes die al volgen uit de bestaande wet- en regelgeving en de internationale afspraken;
- e. Iedere keer regelgeving toevoegen is naar onze mening niet altijd de oplossing, het gaat eerder om voldoende handhaving of de huidige set regels met haar principes door de accountantsorganisatie worden nageleefd en hoe zij haar kwaliteitsstelsel hebben ingericht om te voldoen etc.;
- f. Ook hebben wij genoemd dat de Internationale auditstandaarden (ISA's) worden gevolgd waarvan de NVCOS feitelijk een vertaling van is of zou moeten zijn. In mijn optiek is het veelal niet nodig dat Nederland via de NBA hier van gaat afwijken omdat er naar onze mening internationaal goed over deze audit standaarden wordt nagedacht en als NBA van mening is dat er verbeteringen of extra eisen nodig zijn, zij dit beter internationaal kunnen aankaarten zodat de ISA's worden aangepast. Door bijvoorbeeld landelijk afwijkingen in te voeren op de ISA's zoals nu in de NVCOS is gedaan door te komen met extra alinea's in de controleverklaring over de continuïteit en fraude hoeft naar onze mening niet tot een verbetering te leiden en ook is volgens ons nog niet aangetoond door wetenschappelijk onderzoek of de gebruiker van de controleverklaring hier op zit te wachten. En als dit wel zo is dan hebben wij nog de voorkeur dit internationaal aan te passen via de ISA's en niet landelijk te gaan afwijken. Het kan namelijk zo zijn dat bepaalde organisaties en personen zich willen blijven profileren door extra regelgeving verplicht te stellen zonder na te gaan of dit bijdraagt aan een betere audit kwaliteit en als het al een verbetering oplevert staat het principe van blijvend voldoen aan de huidige wet- en regelgeving nog fier overeind en staat het een accountantsorganisatie vrij om bepaalde hulpmiddelen vrijwillig in te zetten. Als voorbeeld heb ik genoemd dat een "compliance officer" bij een accountantsorganisatie met een Niet- OOB (afgekort nOOB) vergunning niet verplicht is terwijl bijna elke accountantsorganisatie met een nOOB vergunning toch een "compliance officer" heeft ook al is deze niet verplicht. In die trant hoort de regelgeving te werken, en werkt deze zo te zien ook zo. Namelijk als iets bijdraagt om de principes die er zijn in de huidige regelgeving makkelijker kunnen worden nageleefd met een "compliance officer" dan zet een accountantsorganisatie deze vrijwillig in. Aanvullende regelgeving of verplicht stelling ervan blijkt met dit voorbeeld volstrekt overbodig.

- g. Er is gesproken dat er onderscheid zou moeten komen tussen de MKB praktijk en de OOB praktijk. Ik ben juist van mening dat dit onderscheid er in de NVCOS al is, evenals in de Wta de Bta en de Vio etc. Indien er geen aanvullende regelgeving wordt ingevoerd is verder onderscheid niet nodig. Laat een accountantsorganisatie zelf haar verantwoordelijkheid nemen hoe zij zorgt -conform reeds de bestaande wet- en regelgeving- dat haar kwaliteitsstelsel afdoende werkt en daarmee voldoet en welke hulpmiddelen zij hiervoor inzet. Dan is verder onderscheid volstrekt overbodig. Temeer omdat de uitkomst van de controle van de jaarrekening blijft "met een redelijke mate van zekerheid". Indien er twijfels zijn dat accountantsorganisatie niet voldoen aan de bestaande wet- en regelgeving moet je naar onze mening geen extra regelgeving verplicht stellen of bestaande regelgeving aanpassen maar moet je beter handhaven om te zorgen dat eventuele hulpmiddelen indien nodig door een accountantsorganisatie – vergelijkbaar met de compliance officer- door hen vrijwillig wordt ingezet om te blijven voldoen aan de principes uit de bestaande wet- en regelgeving.
- h. AQL tevredenheid hebben wij genoemd dat deze zelfs averechts kan werken op audit kwaliteit omdat een MKB gecontroleerde de kwaliteit in zijn beleving hoog kan zijn als de audit soepel verloopt en er weinig bevindingen zijn. Dit zou betekenen dat een auditor die te weinig controlewerkzaamheden uitvoert en niet voldoet aan de kwaliteitseisen hierdoor minder bevindingen heeft en toch hoger wordt gewaardeerd door de gecontroleerde. Dat is alsdan juist een averechts effect.
- i. Wij hebben ook genoemd dat wij het eens zijn met de benaming van gecontroleerde in plaats van klant, omdat de klant van een accountantsorganisatie naar wij begrepen het maatschappelijk verkeer is en de gecontroleerde de entiteit die wordt gecontroleerd. Dat andere deelnemers toch de gecontroleerde als "hun klant" zien, zien wij anders omdat bij een auditor's blik juist hoort een mate van afstand. Daarbij hebben wij genoemd tijdens de meeting dat ook a priori een auditor er niet vanuit moet gaan dat hij waarde **moet** toevoegen want dat is zijn taak niet, een auditor heeft naar onze mening juist als taak om de beweringen te toetsen of zij waar of onwaar zijn en niet meer en niet minder dan dat. Als de gedachte of cultuur er a priori is dat hij of zij waarde zou moeten toevoegen dan kan dat juist de objectiviteit negatief beïnvloeden of de benodigde kritische mindset aantasten.

2. Genoemde stellingen in het verslag waar wij het mee oneens zijn

Zoals uit hoofdstuk één blijkt hebben wij een andere visie op diverse onderwerpen als deze nu in het concept verslag staan. In het verslag lezen wij een aantal passages waar alle deelnemers het eens zouden zijn en aangezien wij het niet met al deze passages c.q. stellingen eens zijn willen wij dat toelichten in dit hoofdstuk.

Hieronder de stellingen en toelichting waar wij het niet mee eens zijn, te weten:

- Aanwijsbevoegdheid: wij zijn van mening dat geen enkel orgaan een te controleren entiteit een accountant zou moeten toewijzen als deze er zelf geen één kan verkrijgen. Dat is een entiteit belonen voor het feit dat zij niet in staat is zelf een accountant te vinden omdat zij niet hebben gezorgd dat de voorwaarden voor de accountantscontrole zodanig aanwezig zijn dat er wel een accountant vrijwillig de opdracht aanvaard. Klant- en opdrachtaanvaardingsprocedures zijn er niet voor niets en hebben nut.
- AQL's: Zoals wij begrepen gaan AQL's nu ook dienst doen als "commercieel instrument" waarbij de accountantsorganisatie de AQL's openbaar maakt en de gecontroleerde dan kan besluiten bij welke accountantsorganisatie zij zich moeten melden voor de gunning van de

opdracht. Dat de accountantsorganisatie zelf moet rapporteren en dat dat dan ook nog commercieel wordt gebruikt is de “kat op het spek binden” want een integere accountantsorganisatie die al haar tekortkomingen eerlijk zou melden zou dan minder nieuwe opdrachten kunnen krijgen dan een accountantsorganisatie die dezelfde tekortkomingen heeft maar via “window dressing” haar accountantsorganisatie er een stuk beter laat uitzien. Dan zou niet integer gedrag worden beloond wat juist niet de bedoeling kan zijn. Als je transparant wilt hebben wat de audit kwaliteit is van een accountantsorganisatie dat je dan beter net als de Keuringsdienst van Waren de uitkomsten van een review van de AFM openbaar kan maken per kantoor. Uiteraard kun je uit privacy overwegingen alleen de uitkomsten op hoofdlijnen en per categorie openbaar maken. Alsdan zal de AFM natuurlijk wel moeten zorgen dat zij alle vergunninghouders tijdig toetst wat gezien de beperkte capaciteit bij de AFM een uitdaging is. Wellicht is het dan toch een optie dat het SRA en de NBA ook weer toetsingen gaan doen inzake de wettelijke controles of dat zij ook openbaar maken de uitslagen van de andere reviews zoals die inzake de vrijwillige controles. Ook restaurants met Michelin sterren worden periodiek allen getoetst en de uitslag blijkt uit het aantal sterren dat het restaurant mag dragen. Zie verder hoofdstuk één waarbij wij reeds hebben vermeld dat extra sets regelgeving naar onze mening niet bijdraagt aan een betere audit kwaliteit. Dat is een aanname en dat zou moeten worden getest. En als de AQL's al bijdragen dan kunnen deze ook door accountantsorganisaties vrijwillig kunnen worden toegepast. Net als de “compliance officer” die dikwijls vrijwillig wordt aangesteld zal een accountantsorganisatie ook met de bestaande wet- en regelgeving blijvend moeten voldoen en draagt zij hiervoor de volle verantwoordelijkheid. Het verplicht invoeren van de AQL's zijn wij dan ook op tegen want dat draagt naar onze mening niet extra bij aan de principes die er al gelden bij de huidige set regelgeving en kan zelfs leiden tot verwarring of dat AQL's tegenstrijdig zijn aan de huidige principes zoals wij hebben aangetoond bij AQL “klanttevredenheid”.

- Voorgaande punt geldt ook voor het voorstel om verplicht RvC's te gaan invoeren. Dit draagt naar onze mening niet bij aan de principes die er al gelden in de huidige set wet- en regelgeving. En indien RvC's kwaliteitsverbeteringen opleveren dan kan een accountantsorganisatie natuurlijk vrijwillig zorgen voor een RvC. Net als bedrijven vrijwillig kunnen kiezen met redenen om al dan niet een RvC in te stellen. Het verplichten leidt juist af van de principes die er al zijn.
- In het verslag wordt gesteld dat alle deelnemers hun dringende wens hebben uitgesproken om onderscheid te maken tussen MKB en niet MKB en OOB en niet OOB. Wij hebben echter aangegeven hier niet mee eens te zijn tijdens deze meeting mede doordat bijna alle bedrijven MKB bedrijven zijn in Nederland. Er zijn slechte enkele duizenden Grootbedrijven op de meer dan één miljoen bedrijven waardoor qua aantallen bijna alle bedrijven MKB zijn. De bestaande wet- en regelgeving waaronder de NVCOS houdt al rekening met omvang en aanvullingen verplicht stellen vinden wij zoals uiteengezet overbodig. Extra sets regelgeving toevoegen is gezien vorenstaande niet nodig. De Wet aanpassen is evenmin nodig omdat de bestaande wet- en regelgeving voldoet. Verder onderscheid vinden wij dan ook niet nodig tussen een OOB vergunning houder en een nOOB vergunning houder, omdat ook hier de bestaande regelgeving naar onze mening voldoet. De sets aanvullende regelgeving kan naar onze mening vrijwillig worden omdat de accountantsorganisaties reeds de verplichting en verantwoordelijkheid al hebben om blijvend te voldoen aan alle kwaliteitseisen en beter is om accountantsorganisaties de vrijheid te geven hoe zij gaan voldoen aan de bestaande wet- en regelgeving en welke hulpmiddelen zij hiervoor inzetten zoals vrijwillig instellen van een compliance officer voor een nOOB vergunning houder of het

vrijwillig instellen van een RvC of het vrijwillig invoeren van diverse AQI's etc. Als zij maar blijvend blijft voldoen en dat is toch het uitgangspunt (het principe wat overeind blijft) ?

3. Suggesties

Gezien de inleiding, hoofdstuk één en hoofdstuk twee en het feit dat het huidige kabinet gevallen is zou het goed uitkomen als de nieuwe wet controversieel wordt verklaard of helemaal niet doorgaat omdat het huiswerk voor een nieuwe wet gewoonweg niet af is en naar onze mening de huidige wet- en regelgeving volstaat. Zo is onduidelijk of nieuwe aanvullende regelgeving bijdraagt aan de kwaliteit en als zij al bijdraagt aan de kwaliteit is het naar onze mening niet nodig om de aanvullende regelgeving verplicht te stellen omdat de principes overeind blijven als de huidige regelgeving wordt gevolgd en evt. aanvullende AQI's en de 53 maatregelen van publiek belang als hulpmiddel onverplicht door een accountantsorganisatie te allen tijde kan worden ingezet zoals zij nu ook al doet met de "compliance officer". Dit geldt ook voor de RvC laat dat aan de accountantsorganisatie over of zij dit nodig achten maar stel dit niet verplicht.

Voorts zijn wij van mening dat betere handhaving van de huidige wet- en regelgeving meer bijdraagt en juist zorgt dan indien nodig een accountantsorganisatie vrijwillig extra hulpmiddelen inzet zodat zij blijven kan voldoen aan de kwaliteitseisen waar zij voor heeft getekend. Ook kan het instellen van een 2^e set verplichte regelgeving juist tot verwarring leiden, en afleiden van het doel en de principes uit de wet of er zelfs tegenstrijdig aan zijn. Ook dat wordt voorkomen als men afziet van een 2^e set verplichte regelgeving.

In de huidige voorstellen is naar onze mening teveel gewerkt met aannames dat extra regelgeving zal leiden tot verbetering van de kwaliteit echter is dit onvoldoende onderzocht . De huidige bestaande wet- en regelgeving heeft al als principe dat een accountantsorganisatie altijd moet voldoen aan alle kwaliteitseisen vanaf het begin. Het extra verplicht stellen van een 2^e set aanvullende regelgeving voegt hierdoor niets toe, omdat principe er al is en de accountantsorganisatie altijd vrijwillig hulpmiddelen kan inzetten waardoor zij blijvend voldoet aan de kwaliteitseisen (het principe). Het nu invoeren van een nieuwe wet zou weleens doodzonde kunnen zijn voor de bestaande huidige wet- en regelgeving die naar onze mening met haar principes goed in elkaar steekt. Het invoeren van extra regelgeving is gezien ons betoog geen oplossing.

Met vriendelijke groet,

Deelnemer aan de panelbijeenkomst AuditNL West B.V.

Persoonsgegevens
